

Martijn Aslander: ‘We gaan op een andere manier organiseren’

Wat Martijn Aslander doet met zalen is, naar eigen zeggen, ze in de war brengen. ‘Mensen weten vaak niet dat de ontwikkelingen in de technologie en de netwerksamenleving een enorme impact gaan krijgen op organisaties. En dat moment is dichterbij dan de meesten denken. Aslander is een van de sprekers op het 19e Nationaal Kwaliteitscongres op 21 mei 2015.

Dat in de war brengen lukt hem aardig; de interviewer raakt althans behoorlijk van slag door deze ideeënman. Het begin van het interview verloopt stroef. Op de vraag waar zijn verhaal op het Kwaliteitscongres over zal gaan, antwoordt hij: 'Weet ik niet.' Hetzelfde antwoord geeft hij op de vraag wat de kwaliteitsmanager van hem kan leren. En dat komt omdat hij – serieus – nu nog niet weet wat hij gaat vertellen. 'Meestal verdiep ik me een dag van tevoren in het congres waarop ik ga spreken. Dat doe ik omdat het geen zin heeft dat eerder te doen. Want de informatie waar ik nu over beschik, is over een maand misschien weer vervangen door nieuwe kennis, die veel interessanter is om te delen.'

Aslander heeft ook geen beroep in de traditionele zin van het woord. Hij is professioneel *lifehacker* [lifehacking is een methode of manier om dingen te verbeteren in jezelf of in processen die je uitvoert, ME] en verbinder van mensen, informatie en ideeën. Of, in zijn eigen woorden: 'ik klooi wat aan'. Maar dat betekent dan weer niet dat hij alleen maar lol maakt. Nee, hij doet met veel passie wat hij doet, namelijk de ongekende mogelijkheden verkennen van de huidige en toekomstige netwerk- en informatiesamenleving en proberen in te schatten wat de impact hiervan is op de manier waarop we organisaties hebben ingericht. Deze kennis geeft hij graag door aan anderen. Dat doet hij door boeken te schrijven en door lezingen te geven.

Ook verwarrend, want anders, is dat Aslander van tevoren geen geld vraagt voor zijn lezingen, maar na de lezing 'op waarde wil worden geschat'. Aslander: 'Daar komen we altijd uit. En het scheelt een hoop gedoe: ik hoef geen onderhandelingen te voeren of contracten te tekenen. En ik hoef niet bijgestuurd te worden in wat ik ga zeggen. Ik kan blijven doen wat ik graag doe.'

Kennisdeeltjesversneller

Wat Aslander wel vast kan zeggen is dat hij de context van deze tijd gaat duiden. 'Die context is dat door de snelle (technologische) ontwikkelingen er een andere wereld ontstaat waarin onze vaardigheden niet meer toereikend zijn. De vraag is: hoe ga je hiermee om? Dat vraagt wat van je houding, van je positie in de samenleving en van hoe onze samenleving en bedrijven zijn georganiseerd.'

Tegelijkertijd wil hij waar we ons nú druk over maken relativeren. 'Maak je niet druk, want de wereld gaat er door toedoen van de technologie en de manier waarop wij met informatie zullen omgaan compleet anders uit zien. Daar doe je niets aan, het is een gegeven.'

Als spreker op congressen houdt Aslander zijn publiek een spiegel voor van een toekomst die dichterbij ligt dan iedereen denkt. 'Geholpen door de technologie beweegt de samenleving zich in netwerken waarin veel informatie wordt uitgewisseld. Dit leidt tot disruptieve innovaties. We zitten

In minder dan 50 woorden

- Martijn Aslander is professioneel 'lifehacker' en verbinder van mensen, informatie en ideeën.
- Hij is een van de key-note sprekers van het 19e Nationaal Kwaliteitscongres op 21 mei 2015.
- Tijdens het Kwaliteitscongres zal hij zijn visie geven op organisaties, de netwerksamenleving en de ongekende mogelijkheden van moderne technologie.

met zijn allen in een soort kennisdeeltjesversneller. Wat vandaag waar is, is dat morgen niet meer.'

Dat besef is nog niet lang niet overal doorgedrongen, zegt Aslander. Terwijl het een grote impact heeft op organisaties. 'Er zijn op termijn bijvoorbeeld geen dure consultants meer nodig. De kennis zit namelijk in je eigen organisatie, in je kennissenkring of bij klanten. De kunst is om die kennis met elkaar te verbinden.'

Dit heeft ook gevolgen voor de industrie en wetenschap, die minder invloed gaan hebben op wat er onderzocht en uitgevonden gaat worden. De greep van de farmacie bijvoorbeeld op de ontwikkeling van medicijnen zal grotendeels verdwijnen, voorspelt hij.

Einde van organisaties

'Door het internet kunnen we heel snel informatie delen, we komen dan ook veel sneller tot oplossingen', vindt Aslander. 'We zijn nu allemaal problemen aan het oplossen met hele dure middelen, terwijl dat over een paar jaar veel makkelijker kan met goedkopere en krachtigere technologie, in handen van steeds meer mensen die mee kunnen doen. Zij gaan ermee aan de gang en delen hun kennis op het web. Grote dure organisaties zijn dan niet meer nodig. *'The man who says it can't be done, is generally interrupted by someone doing it'*, citeert Aslander Elbert Hubbard.

Aslander heeft het over *'The rise of the amateur'*: 'Kennis op heel veel verschillende gebieden vergaard (Aslander noemt dat iteratie), wordt door amateurs bijeen gebracht (Aslander noemt dat convergentie). Dat levert een explosie aan kennis en mogelijkheden op.' Een voorbeeld? 'Binnen vijf jaar hebben we tien keer meer informatie over het menselijk lijf en omgevingsfactoren dan nu: er ontstaan veel meer hypothesen over gezondheid en ziekte die door amateurs worden aangedragen.'

Voor organisaties heeft dit grote gevolgen. 'Je moet organisaties klaar maken voor dit digitale tijdperk. Mijn waarneming is dat 99% van de kenniswerkers niet in staat is om op de goede manier kenniswerk te doen. Zij zitten achter hun mail, hun word-programma en hun excel, maar dat heeft niets met kenniswerken te maken.' Wat je wel moet doen, is: 'Leren filteren, informatie organiseren en delen, crowdsourcen, communities bouwen en begrijpen wat open source is.'

Aslander vervolgt: 'De werkelijkheid is dat traditionele organisaties moeten gaan concurreren met mensen die niet geloven in die oude business modellen. Het gaat niet meer om organisaties, maar om organiseren buiten de grenzen van organisaties om. In toenemende mate is het buiten organisaties leuker, fijner, sneller, makkelijker en goedkoper (soms zelfs gratis) om iets gedaan te krijgen. Waarom zou je dan als werknemer, maar ook als klant, nog kiezen voor een organisatie? Kort door de bocht: het is einde oefening voor bijna alle grote organisaties.'

Voor de totstandkoming van – disruptieve – innovaties, die voortkomen uit de uitwisseling van informatie, is speelruimte nodig. Niet per se een wetenschappelijk traject of een vaststaande procedure. Aslander gelooft daar erg in. 'Al doende leren, dat is wat ik ook aan kwaliteitsmanagers wil meegeven. Leren is heel belangrijk in de nieuwe werkelijkheid. Snel leren is een van de belangrijkste concurrentievoordelen. Dat betekent: fouten maken, uitproberen, itereren.' En, voegt Aslander verrassend genoeg toe: 'Blijf vooral niet te lang dezelfde *cashcow* uitmelken. Daar word je alleen maar lui van en het zet je op achterstand. Ontdek vooral

In toenemende mate is het buiten organisaties leuker, fijner, sneller en goedkoper om iets gedaan te krijgen.

nieuwe mogelijkheden.' Dat je daarbij omzet kwijt raakt is niet meer van belang. 'De tijd dat je succesvol was als je geld verdiende, is toch echt wel voorbij. Er zijn andere zaken die veel belangrijker zijn: hoe maak je het leven van andere mensen beter, daar moet het over gaan!'

Nooit af

Zijn eerste boek 'Easycratie', dat Aslander met Erwin Witteveen schreef, ging over de volgende stap in de evolutie van de bureaucratie. 'Ik geef daarin aan waarom ik denk dat je zonder geld en papier, maar ook zonder regels, dingen voor elkaar kunt krijgen. Dat gebeurt door kennis te delen die bottum-up ontstaat'.

Zijn tweede boek, waaraan nu nog geschreven wordt, gaat 'Nooit af' heten. Want waarom moeten dingen af zijn? 'Het levert een heleboel gedoe en stress op. Als je eerlijk bent over het feit dat iets niet af is, dan is er niets aan de hand.' Aslander wil niet beweren dat de dingen nooit af zijn. Maar het gaat erom dat je los kunt laten dat dingen af moeten zijn. Bovendien, zegt hij, gaan ontwikkelingen zo snel dat er helemaal geen tijd is voor langdurige oplossingen. 'Neem bijvoorbeeld de iPad waarvoor voortdurend updates worden aangeboden.

Aslander vervolgt: 'Een van mijn grootste helden is Da Vinci. Over Da Vinci is de klacht dat hij nooit wat afmaakte. Maar Da Vinci sprak graag over zijn vindingen en kwam zo

weer op nieuwe ideeën. Al klooiend heeft hij zo een aantal belangrijke uitvindingen gedaan. Hij heeft een behoorlijk track record.'

Aannames

Aslander wil met nog meer aannames afrekenen, want 'Assumptions are the mother of all fuckups' (citaat van Al Sapienza). Een andere vooronderstelling waar hij graag van af wil, is dat er geen fouten mogen worden gemaakt. 'De snelste manier om te leren is door fouten te maken. Laat een kind zijn handen maar branden aan vuur, hij vergeet het nooit meer. Maar als je in een bedrijf een fout maakt, dan moet je weg. Dat geeft het verkeerde signaal af. We moeten fouten tolereren. In een organisatie waar fouten niet worden getolereerd, worden fouten verdoezeld.'

Bij organisaties bestaat vaak ook de neiging om, als iets risicovols gebeurt, er bovenop te springen. Dan bedenken we hoe we het de volgende keer moeten voorkomen. Ook dat is volgens Aslander vaak onnodig. 'Je kunt beter achter-

over leunen. Het lost zich vanzelf op door de technologische ontwikkelingen. Heb je ook minder beleid nodig. We leven in een tijd waarin kennis exponentieel toeneemt en zich veel makkelijker, door de tools die wij hebben, tot nieuwe inzichten kan verbinden. Kennis van nu, is over tien jaar achterhaald. Dus dan kun je wel beleid maken op grond van kennis van nu, maar over tien jaar, als het eindelijk eens praktijk is geworden, is die kennis achterhaald.'

In de wereld die Aslander schetst en die voor een deel al realiteit is, is geld niet het enige betaalmiddel. In die wereld is er ook zoiets als sociaal kapitaal. 'Sociaal kapitaal kun je weggeven zonder dat je het kwijt raakt. Sterker nog: als je het niet uitgeeft, dan krijg je geen rente.' Aslander noemt als voorbeeld Airbnb. 'Als ik via hen een appartement huur, betaal ik relatief weinig geld, maar ik betaal ook met sociaal kapitaal, mijn reputatie. Als ik tien appartementen via Airbnb heb gehuurd die ik heb vies gemaakt of waar ik dingen heb gestolen of kapot gemaakt, dan gaat dat ten koste van mijn reputatie en wordt het steeds lastiger om via Airbnb een huis te huren. Een deel van wat ik betaal is sociaal kapitaal.'

Aslander besluit: 'We moeten op een andere manier leren werken. Informatie delen, leren, gratis, vertrouwen, reputatie en verbeteren zijn daar trefwoorden van.'

Auteur

Mariët Ebbing is freelance journalist.